CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Rodzaj dokumentu:	**Zasady oceniania rozwiązań zadań**
Egzamin:	**Egzamin maturalny** **TEST DIAGNOSTYCZNY**
Przedmiot:	**Język angielski**
Poziom:	**Poziom rozszerzony**
Formy arkusza:	MJAP-R0-100, MJAP-R0-200, MJAP-R0-400, MJAP-R0-660, MJAP-R0-K00, MJAP-R0-Q00, MJAU-R0-100
Termin egzaminu:	13 grudnia 2024 r.
Data publikacji dokumentu:	16 grudnia 2024 r.

Zasady oceniania zadań zamkniętych oraz zadań otwartych krótkiej odpowiedzi

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadania otwarte sprawdzające znajomość środków językowych

1. W zadaniach otwartych sprawdzających znajomość środków językowych wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna.
2. Akceptuje się wyraz zapisany wielką literą zamiast małą i odwrotnie. Powyższe ustalenie stosuje się pod warunkiem, że zdający nie naruszył innych zasad pisowni, np. pisowni nazw własnych.

Zadania otwarte sprawdzające rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych

1. Odpowiedź musi być komunikatywna dla odbiorcy, zgodna z poleceniem oraz musi wskazywać, że zdający zrozumiał tekst.
2. O ile zasady oceniania określone dla danego zadania nie stanowią inaczej, odpowiedź nie jest akceptowana, jeśli zdający:
   - popełnia błędy, które
     - zmieniają znaczenie wyrazu, np. *heart the helicopter* zamiast *heard the helicopter* w zadaniu 3.4.
     - powodują, że użyty wyraz nie byłby zrozumiany przez odbiorcę jako wyraz, którym zdający powinien uzupełnić tekst, np. *hert the helicopter* zamiast *heard the helicopter* w zadaniu 3.4.
     - powodują, że odpowiedź jest niejasna, dwuznaczna lub wieloznaczna, np. *he was the first* zamiast *he was the first poet chosen* w zadaniu 6.5.
   - używa zapisu odzwierciedlającego brzmienie wyrazu zamiast zapisu w poprawnej formie ortograficznej, np. *Frost feel embarast* zamiast *Frost feel embarrassed* w zadaniu 6.8.
   - udziela odpowiedzi, która
     - nie jest wystarczająco precyzyjna, np. *some time* zamiast *two hours* w zadaniu 3.1.
     - nie łączy się logicznie i/lub nie jest spójna z fragmentami tekstu otaczającymi lukę; nie jest logiczną odpowiedzią na pytanie, np. *couldn't finish reading his poem* zamiast *reading the whole poem* w zadaniu 6.7.
   - udziela dwóch odpowiedzi, z których jedna jest poprawna, a druga – błędna, np. *Rene's legs and his backpack* zamiast *Rene's legs* w zadaniu 3.2.
   - podaje poprawną odpowiedź, ale uzupełnia ją elementami, które nie są zgodne z tekstem, np. *heard the helicoper landing nearby* zamiast *heard the helicoper* w zadaniu 3.4.
   - udziela odpowiedzi w języku innym niż wymagany w danym zadaniu, np. *pobytu Frosta* zamiast *Frost's stay* w zadaniu 6.6.
3. Jeżeli lukę należy uzupełnić liczebnikiem, numerem telefonu, godziną lub wyrazem/wyrazami o wysokiej frekwencji w języku angielskim, wówczas wymagana jest pełna poprawność zapisu.

4. Jeżeli lukę należy uzupełnić wyrazem/wyrazami o niskiej frekwencji w języku angielskim, dopuszczalne są błędy językowe i/lub ortograficzne, o ile nie zakłócają komunikacji, a odpowiedź wskazuje, że zdający zrozumiał tekst.
5. Jeżeli lukę należy uzupełnić dłuższym fragmentem tekstu lub zadanie wymaga odpowiedzi pełnym zdaniem, kluczowe jest przekazanie komunikatu.

Uwaga!

1. W zasadach oceniania rozwiązań zadań ustalanych dla zadań w konkretnym arkuszu egzaminacyjnym mogą zostać określone wyjątki od powyższych zasad, np. dopuszczające uzgodniony katalog błędów w przypadku danego wyrazu.
2. Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Rozumienie ze słuchu

Zadanie 1.

Zadanie	Podstawa programowa[1]		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymagania szczegółowe**	
1.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiadane w naturalnym tempie […].*	II.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi.	C
1.2.		II.4) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	B
1.3.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	A
1.4.			C
1.5.			B
1.6.		II.2) Zdający określa główną myśl […] fragmentu wypowiedzi.	D

Zadanie 2.

Zadanie	Podstawa programowa		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
2.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiadane w naturalnym tempie […].*	II. 5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	E
2.2.			C
2.3.			F
2.4.			D
2.5.			B

[1] Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2024 r. poz. 1019).

Zadanie 3.

<table>
<tr><th rowspan="2">Zadanie</th><th colspan="3">Podstawa programowa</th></tr>
<tr><th>Wymagania ogólne</th><th colspan="2">Wymagania szczegółowe</th></tr>
<tr><td>3.1.</td><td rowspan="4">II. Rozumienie wypowiedzi.

Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiadane w naturalnym tempie […].

V. Przetwarzanie wypowiedzi.

Zdający zmienia formę przekazu ustnego […].

I. Znajomość środków językowych.

Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) […].</td><td rowspan="4">VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym […] informacje sformułowane w tym języku obcym.</td><td rowspan="4">II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.</td></tr>
<tr><td>3.2.</td></tr>
<tr><td>3.3.</td></tr>
<tr><td>3.4.</td></tr>
</table>

Uszczegółowienia do zadania 3.

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 3.1.

Akceptowane są odpowiedzi, które wskazują na to, że wędrówka miała trwać dwie godziny.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź **oczekiwana** (1 pkt)
(only) two hours / 2 hours / just 2 hours
Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1 pkt)
up to 2 hours about/around two hours 120 minutes

Przykładowe **niepoprawne** odpowiedzi (0 pkt)	
a long time some time some hours	odpowiedź jest nieprecyzyjna
one day (a) few days (an) hour a few hours several hours	odpowiedź niezgodna z tekstem
on the path going on path he knew a walking casual walk a short journey as always	odpowiedź niejasna
a two-hour outing be two hours trip 2 hours long for two hours	odpowiedź nie jest spójna z otoczeniem luki
two ours to hours	odpowiedź zawierająca zapis wyrazu zmieniający znaczenie

Zadanie 3.2.

- Akceptowane są odpowiedzi, które wskazują na to, że zdjęcie, pokazywało nogi Rene.
- Wymagany jest poprawny zapis wyrazów kluczowych do rozwiązania zadania, np. *legs.*

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź **oczekiwana** (1 pkt)	
Rene’s legs	
Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1 pkt)	
his legs a blurred image of Rene’s/his legs Rene’s legs that were blurred Rene’s blurred legs	
Renes legs	odpowiedź zawierająca dopuszczalny błąd

Przykładowe **niepoprawne** odpowiedzi (0 pkt)	
her legs part of her legs Rene face of Rene mountain peaks where Rene is/was were Rene was (before his phone battery died) where he was/got lost	odpowiedź niezgodna z tekstem
Rene's legs and his backpack	odpowiedź poprawna uzupełniona elementem, który nie jest zgodny z tekstem
Rene legs Reners legs blurred surrounding the surroundings his location blurry face of Rene	odpowiedź niejasna

Zadanie 3.3.

- Akceptowane są odpowiedzi, które wskazują na to, że Rene prawdopodobnie udał się na południe.
- Wymagany jest poprawny zapis wyrazów kluczowych do rozwiązania zadania, np. *south.*

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź **oczekiwana** (1 pkt)
south/to the south
Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1 pkt)
in/on/at the south side on the southern side

Przykładowe **niepoprawne** odpowiedzi (0 pkt)	
far (away) so far much away from a long distance in a great distance in the area	odpowiedź nieprecyzyjna
southern on the souf to the soath on the norts on the same close out	odpowiedź niejasna
to the north/North (side) in/on/at the north side on the northern side to/on the West to/on the East	odpowiedź niezgodna z tekstem

Zadanie 3.4.

- Akceptowane są odpowiedzi, które wskazują na to, że Rene zdał sobie sprawę, że nadchodzi pomoc, kiedy usłyszał odgłos nadlatującego helikoptera.
- Wymagany jest poprawny zapis wyrazów kluczowych do rozwiązania zadania, np*. helicopter, heard, sound.*

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź **oczekiwana** (1 pkt)	
heard a/the helicopter	
Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1 pkt)	
had heard a/the rescuers' helicopter heard a/the sound of a/the helicopter heard helicopter after more than 27 hours	
heard an helicopter	odpowiedź zawierająca dopuszczalny błąd

Przykładowe **niepoprawne** odpowiedzi (0 pkt)	
heard the noises heard help heard his rescuers	odpowiedź nieprecyzyjna
heard a plane saw rescue/rescuers' helicopter saw helicopter (through tree tops)	odpowiedź niezgodna z tekstem
heard that helicopter was	odpowiedź nie jest spójna z otoczeniem luki
hert a helicopter knew rescuers find out that the rescuers were realize rescue was	odpowiedź niejasna
heard a helicopter landing nearby heard a helicopter and saw the rescuers	odpowiedź poprawna uzupełniona elementem, który nie jest zgodny z tekstem
heart the helicopter herd a helicopter	odpowiedź zawierająca błąd w wyrazie o wysokiej frekwencji w języku angielskim

Uwagi dotyczące oceniania prac zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią, z dysortografią*

W zadaniu otwartym sprawdzającym rozumienie ze słuchu uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Przy ocenie tego zadania nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

* Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także w ocenie prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.

Zadanie	Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1 pkt)
3.1.	two hourz
3.2.	Rene's leggs / Renes legs
3.3.	to the suoth
3.4.	heard a helikopter

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie 4.

Zadanie	Podstawa programowa		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
4.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie […] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne […].*	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	B
4.2.			C
4.3.			A
4.4.		III.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.	D
4.5.		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	D

Zadanie 5.

Zadanie	Podstawa programowa		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
5.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie […] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne […].*	III.5) Zdający rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu.	C
5.2.			F
5.3.			A
5.4.			E
5.5.			B

Zadanie 6.

Zadanie	Podstawa programowa		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymagania szczegółowe**	
6.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie […] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne […].*	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	D
6.2.		III.9) Zdający rozpoznaje informacje wyrażone pośrednio oraz znaczenia przenośne. * W arkuszu MJAP-R0-200: III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	A
6.3.		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	B
6.4.		III. 7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.	D

Zadanie	Podstawa programowa		
	Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**	
6.5.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie […] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne […].*	VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym […] informacje sformułowane w tym języku obcym.	III.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.
6.6.	V. Przetwarzanie wypowiedzi. *Zdający zmienia formę przekazu […] pisemnego […].*		
6.7.	I. Znajomość środków językowych. *Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) […].*		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.
6.8.			

Uszczegółowienia do zadania 6.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 6.5.

- Akceptowane są odpowiedzi, które wskazują na fakt, że Robert Frost jako pierwszy poeta miał swój udział w ceremonii inauguracyjnej prezydenta.
- Wymagany jest poprawny zapis wyrazów o wysokiej frekwencji, kluczowych dla rozwiązania zadania, np. *first*, *poet*.
- Odpowiedź musi pasować do wyrażenia *to perform at a presidential inauguration* po luce.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź **oczekiwana** (1 pkt)
he was the first poet chosen/asked
Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1 pkt)
he was the first poet no poet had ever been invited

Przykładowe **niepoprawne** odpowiedzi (0 pkt)	
no poet had there was no other poet he was asked to be Secretary he was/became a consultant in poetry	odpowiedź niezgodna z tekstem
there was no poet who there were not any poets who there were no other poet before	odpowiedź niespójna z otoczeniem luki
he was the first he has never not a single poet has his poems were never there had been no poem being he would never thought he he was a consultant	odpowiedź niejasna
he had been invited he had received an invitation	odpowiedź niewystarczająco precyzyjna
he was the first poet to be able he was the first and only one poet	odpowiedź niezgodna z poleceniem (przekroczony limit wyrazów)

Zadanie 6.6.

- Akceptowane są odpowiedzi, które wskazują na fakt, że wiersz *Dedication* został napisany w trakcie pobytu Roberta Frosta w Waszyngtonie.
- Wymagany jest poprawny zapis wyrazów o wysokiej frekwencji, kluczowych dla rozwiązania zadania, np. *stay*, *visit*.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź **oczekiwana** (1 pkt)
(Robert) Frost's stay in
Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1 pkt)
the poet's stay in the time the poet spent in two days Frost stayed in two days before the inauguration in Frost's visit to the time after Frost's arrival in

Przykładowe **niepoprawne** odpowiedzi (0 pkt)	
when (Robert) Frost / the poet came (just) after Frost's coming when Frost arrived in once the poet had already come while his visit	odpowiedź niespójna z otoczeniem luki
two days prior his way through/in/to two days in	odpowiedź niejasna
the ceremony in JFK's arrival in	odpowiedź niezgodna z tekstem

Zadanie 6.7.

- Akceptowane są odpowiedzi, które wskazują na fakt, że podczas ceremonii poeta nie mógł przeczytać wiersza (do końca).
- Wymagany jest poprawny zapis wyrazów o wysokiej frekwencji, kluczowych dla rozwiązania zadania, np. *stop*, *read*, *poem*.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź **oczekiwana** (1 pkt)
reading the whole poem
Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1 pkt)
reading *Dedication* reciting his (new) poem reading most of his new poem reading more than 3 lines finishing reading his newly written poem seeing the text of the poem

Przykładowe **niepoprawne** odpowiedzi (0 pkt)	
seeing the President	odpowiedź niezgodna z tekstem
read the poem stopped (reading *Dedication)* gave up reading abandoned the idea of reading *Dedication* could not read his poem couldn’t read the whole/entire poem was unable to read his poem	odpowiedź niespójna z otoczeniem luki
running into some difficulties	odpowiedź niejasna
reading the text past the third line finishing the reading of his new poem could not see the text of his poem	odpowiedź niezgodna z poleceniem (przekroczony limit wyrazów)

Zadanie 6.8.

- Akceptowane są odpowiedzi, które wskazują na fakt, że poeta poczuł się zakłopotany/zażenowany.
- Wymagany jest poprawny zapis wyrazów o wysokiej frekwencji, kluczowych dla rozwiązania zadania, np. *embarrassed*.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź **oczekiwana** (1 pkt)	
(Robert) Frost / him feel embarrassed	
Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1 pkt)	
the poet feel embarrassed (Robert) Frost embarrassed made him feel some embarrassment	
the poet uneasy/uncomfortable	akceptowane jest użycie przymiotników mających znaczenie “zakłopotany”

Przykładowe **niepoprawne** odpowiedzi (0 pkt)	
him famous/iconic/happy	odpowiedź niezgodna z tekstem
him steal the hearts of the crowd a big approval a triumphant capstone the highlight in newspaper a spontaneous moment a sign in American history his career increase by Robert Frost by the audience the poet remembered well	odpowiedź niejasna
embarrassed / embarrassment	odpowiedź niespójna z otoczeniem luki
the poet embarrassed and proud	odpowiedź poprawna uzupełniona elementem, który nie jest zgodny z tekstem
a great impression	odpowiedź nielogiczna
the poet embarrast Robert Frost feel embarrasset	odpowiedź zawierająca zapis odzwierciedlający brzmienie wyrazu zamiast zapisu w poprawnej formie ortograficznej

Uwagi dotyczące oceniania prac zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią, z dysortografią*

W zadaniu otwartym sprawdzającym rozumienie tekstów pisanych uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Przy ocenie tego zadania nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

* Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także w ocenie prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.

Zadanie	Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1 pkt)
6.5.	he was the first poet chossen
6.6.	Frosts stay
6.7.	finishing reading his peom
6.8.	the poet embarassed/embarrased

Znajomość środków językowych

Zadanie 7.

Zadanie	**Podstawa programowa**		**Poprawna odpowiedź**
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
7.1.	I. Znajomość środków językowych. *Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) […].*	I. Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) […].	D
7.2.			A
7.3.			C
7.4.			A
7.5.			D
7.6.			B

Zadanie 8.

Zadanie	Podstawa programowa	
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
8.1. 8.2. 8.3. 8.4.	I. Znajomość środków językowych. *Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) […].*	I. Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) […].

Uszczegółowienia do zadania 8.

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Zadanie	Odpowiedzi **poprawne** (1 pkt)
8.1.	skilled / skillful
8.2.	challenging
8.3.	possibilities
8.4.	exclusively

Zadanie	Przykłady odpowiedzi **niepoprawnych** (0 pkt)
8.1.	skilly
8.2.	challenged
8.3.	possibility / impossible / impossibility
8.4.	exclusivelly / exclusion

Zadanie 9.

Zadanie	Podstawa programowa	
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
9.1.	I. Znajomość środków językowych. *Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) […].*	I. Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) […].
9.2.		
9.3.		
9.4.		

Uszczegółowienia do zadania 9.

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Zadanie	**Poprawna** odpowiedź (1 pkt)
9.1.	get rid of
9.2.	had bought a ticket / had got a ticket
9.3.	offered to help me / offered me help / offered me some help
9.4.	hardly any water (left)

Zadanie	Przykłady odpowiedzi **niepoprawnych** (0 pkt)
9.1.	get on / get along with / get up
9.2.	had a ticket / had buy a ticket / had buying a ticket / bought a ticket
9.3.	offered me helping / offered helping me / offered me a helping hand / offered to give me a hand
9.4.	hardly dying / hardly no water / hardly water / hardly some water

Uwagi do zadań 8. i 9.

1. Odpowiedź uznaje się za poprawną **tylko** wtedy, gdy wpisywane wyrazy lub fragmenty zdań są **w pełni poprawne** gramatycznie i ortograficznie, a ponadto w zadaniu 9. wpisywany fragment nie przekracza **czterech** wyrazów.
2. Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Uwagi dotyczące oceniania prac zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią, z dysortografią*

W zadaniach otwartych sprawdzających znajomość środków językowych uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Przy ocenie tych zadań nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

* Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także w ocenie prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.

Przykładowe akceptowane odpowiedzi do zadania 8. w pracach zdających, którym przyznano takie dostosowanie

Zadanie	Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi
8.1.	skiled
8.2.	chalenging
8.3.	posibilities
8.4.	exclusivly / eksclusively

Przykładowe akceptowane odpowiedzi do zadania 9. w pracach zdających, którym przyznano takie dostosowanie

Zadanie	Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi
9.1.	get rit of
9.2.	had bougt a ticket
9.3.	ofered to help me
9.4.	hardli any water

Wypowiedź pisemna

Zadanie 10.
Wypowiedz się na jeden z poniższych tematów. Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 wyrazów i spełniać wszystkie wymogi typowe dla formy wskazanej w poleceniu. Zaznacz temat wybrany przez Ciebie. Zakreśl jego numer.

1. Coraz częściej pracowników działu obsługi klienta różnych firm zastępuje się tzw. botami (ang. *bots*) – wirtualnymi rozmówcami, których zadaniem jest komunikowanie się z klientem. Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz swoją opinię na temat tego rozwiązania. Rozważ je z punktu widzenia firmy, która wdrożyła taki sposób komunikacji, oraz z perspektywy jej klienta.

2. W czasie zagranicznej wycieczki szkolnej Ty i Twoja klasa uczestniczyliście w warsztatach w galerii sztuki. W **liście** do dyrektora tej galerii uzasadnij, dlaczego Twoim zdaniem takie zajęcia są potrzebne, oraz przedstaw pomysł, jak można uatrakcyjnić takie zajęcia.

Wymagania ogólne

I. Znajomość środków językowych.
Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

III. Tworzenie wypowiedzi.
Zdający samodzielnie tworzy [...] w miarę złożone, bogate pod względem treści, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne [...].

IV. Reagowanie na wypowiedzi.
Zdający [...] reaguje w formie w miarę złożonego tekstu pisanego w różnorodnych sytuacjach [...].

Wymagania szczegółowe (rozprawka)

I. Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].
V.6) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy […].
V.8) Zdający stawia tezę, przedstawia w logicznym porządku argumenty […], kończy wypowiedź konkluzją.
V.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.
V.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

Wymagania szczegółowe (list)

I. Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) […].
V.6) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy […].
V.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.
V.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.
VII.3) Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.
VII.8) Zdający proponuje [...]

Każda wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora w następujących kryteriach:

- zgodność z poleceniem
- spójność i logika wypowiedzi
- zakres środków językowych
- poprawność środków językowych.

Zgodność z poleceniem (elementy treści i formy)

W ocenie zgodności z poleceniem bierze się pod uwagę elementy treści oraz elementy formy, które zostały zrealizowane w wypowiedzi, oraz jakość realizacji tych elementów.

Elementy treści. Realizację każdego z pięciu elementów treści ocenia się na skali 2–1–0 zgodnie z TABELĄ A.

TABELA A. Zgodność z poleceniem: elementy treści

Elementy treści		2	1	0
1. Wstęp: właściwe i adekwatne do tematu rozpoczęcie wypowiedzi	**R***	teza jest jasna, zgodna z tematem ORAZ argumentacją przedstawioną w rozwinięciu	teza nie jest w pełni poprawna, np. – teza nie jest w pełni zgodna z tematem ALBO argumentacją przedstawioną w rozwinięciu – teza znacznie odbiega od tematu, ALE jest zgodna z argumentacją przedstawioną w rozwinięciu	brak tezy teza zawiera poważne usterki, np. – teza jest niezgodna z tematem – teza znacznie odbiega od tematu ORAZ nie jest zgodna z argumentacją przedstawioną w rozwinięciu – teza niejasna, trudna do wskazania wstęp niekomunikatywny
		W pełni poprawna teza musi zapowiadać oczekiwaną strukturę rozprawki. Jeśli teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki, może być zakwalifikowana maksymalnie na poziom 1.		
	A*	wprowadzenie zgodne z tematem ORAZ ciekawe, oryginalne, zachęcające do czytania, np. w formie pytania lub cytatu	wprowadzenie nie jest w pełni poprawne, np. – wprowadzenie zgodne z tematem, ale schematyczne – bardziej typowe dla innego typu tekstu (np. rozprawki) – ciekawe, oryginalne, ALE odbiegające od tematu	brak wprowadzenia wprowadzenie niezgodne z tematem wprowadzenie niejasne wprowadzenie niekomunikatywne
	L*	wstęp zgodny z tematem i treścią wypowiedzi ORAZ wskazujący cel/powód pisania listu	wstęp nie jest w pełni poprawny, np. – nie określa celu – określa cel/powód pisania listu, ALE odbiega od tematu – cel nie jest określony jasno – wstęp nie jest zgodny z treścią listu (np. zapowiada poparcie, a opisuje argumenty przeciwne)	brak wstępu wstęp niezgodny z tematem wstęp niejasny wstęp niekomunikatywny
2. Pierwszy element tematu	**R A L**	wieloaspektowa ORAZ/LUB pogłębiona realizacja elementu (np. wsparta przykładami, szczegółowo omówiona)	powierzchowna realizacja elementu, wypowiedzi brak głębi, np. – zdający podaje tylko „listę” argumentów/cech/określeń, żadnego nie rozwijając/uzasadniając; – zdający odnosi się do 1-2 aspektów i omawia je niezbyt szczegółowo	brak wypowiedzi wypowiedź bardzo pobieżnie dotykająca tematu, np. zdający podaje tylko jeden argument/cechę/ określenie, nie rozwijając go/jej wypowiedź nie jest komunikatywna wypowiedź nie jest związana z tematem / nie realizuje elementu
3. Drugi element tematu				

4. Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi	**R** **A** **L**	zakończenie zgodne z tematem ORAZ treścią wypowiedzi; jeżeli zdający powtarza wstęp – czyni to innymi słowami	zakończenie nie jest w pełni zgodne z tematem ALBO treścią wypowiedzi zakończenie znacznie odbiega od tematu, ALE jest zgodne z treścią wypowiedzi zdający stosuje zakończenie schematyczne (sztampowe), np. ogranicza się do przeformułowania tezy zdający powtarza wstęp w zasadzie tymi samymi słowami	brak zakończenia zakończenie nie jest komunikatywne zakończenie nie jest zgodne z tematem zakończenie znacznie odbiega od tematu ORAZ nie jest zgodne z treścią wypowiedzi
5. Fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	**R** **A** **L**	wypowiedź nie zawiera fragmentów odbiegających od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź zawiera dłuższy fragment / nieliczne krótkie fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

* R – rozprawka; A – artykuł; L – list formalny

Elementy formy. Realizację każdego z czterech elementów formy ocenia się na skali 1–0 zgodnie z TABELĄ B.

TABELA B. Zgodność z poleceniem: elementy formy

Elementy formy	Forma	1	0
1. Elementy charakterystyczne dla formy	**R**	teza jest umiejscowiona we wstępie	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A	wypowiedź jest zatytułowana	
	L	wypowiedź zawiera odpowiedni zwrot rozpoczynający i odpowiedni zwrot kończący	
2. Kompozycja	**R** **A** **L**	wypowiedź cechuje widoczny zamysł kompozycyjny, wyrażający się w funkcjonalnie uzasadnionych proporcjach wstępu, rozwinięcia i zakończenia	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
3. Segmentacja	**R** **A** **L**	tekst jest uporządkowany; układ graficzny pracy (podział na akapity) jest merytorycznie uzasadniony	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
4. Długość pracy	**R** **A** **L**	długość pracy mieści się w granicach 180–280 wyrazów	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

Uwaga: jedna usterka jest wystarczająca, żeby zakwalifikować pracę na 0 w danym podkryterium.

Ostateczną liczbę punktów za zgodność z poleceniem ustala się na podstawie oceny elementów treści i elementów formy, zgodnie z TABELĄ C.

TABELA C

Elementy treści	Elementy formy		
	4–3	2–1	0
10	5 pkt	4 pkt	3 pkt
8–9	4 pkt	3 pkt	2 pkt
6–7	3 pkt	2 pkt	1 pkt
4–5	2 pkt	1 pkt	0 pkt
2–3	1 pkt	0 pkt	0 pkt
0–1	0 pkt	0 pkt	0 pkt

Przykładowo: za wypowiedź, w której elementy treści oceniono na 5, a elementy formy oceniono na 2, za *zgodność z poleceniem* przyznaje się 1 punkt.

Uszczegółowienia dotyczące oceniania elementów treści i elementów formy

ROZPRAWKA

Temat

Coraz częściej pracowników działu obsługi klienta różnych firm zastępuje się tzw. botami (ang. *bots*) – wirtualnymi rozmówcami, których zadaniem jest komunikowanie się z klientem. Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz swoją opinię na temat tego rozwiązania. Rozważ je z punktu widzenia firmy, która wdrożyła taki sposób komunikacji, oraz z perspektywy jej klienta.

Rozprawka to wypowiedź, w której zdający rozważa zagadnienie podane w poleceniu, przedstawiając argumenty, wspierając je dodatkowymi wyjaśnieniami oraz/lub przykładami. Typ rozprawki wskazany w poleceniu wymaga od zdającego wyrażenia własnej opinii odnośnie problemu określonego w temacie wypowiedzi, bez konieczności przedstawienia dwustronnej argumentacji („za i przeciw”). W wypowiedzi należy natomiast uwzględnić wskazane w poleceniu aspekty.

Dobrze napisana rozprawka:
- zawiera we wstępie zgodną z tematem, jasno sformułowaną tezę, która zapowiada oczekiwaną strukturę rozprawki
- w rozwinięciu omawia zagadnienie w sposób przejrzysty, logiczny; wszystkie argumenty przedstawione w rozwinięciu konsekwentnie wspierają postawioną tezę
- zawiera podsumowanie zgodne z tezą oraz argumentacją przedstawioną w rozwinięciu
- charakteryzuje się stylem formalnym.

Teza

1. Aby teza rozprawki była uznana za zgodną z tematem, wymagane jest odniesienie się w niej do kwestii wykorzystywania botów w kontaktach z klientami firm. Zdający nie musi uwzględnić w tezie informacji o zastępowaniu ludzi botami.
2. Teza musi zapowiadać oczekiwaną strukturę rozprawki, tj. zdający musi wyrazić swoją opinię na temat zastępowania pracowników działu obsługi klienta wirtualnymi rozmówcami, np. *I believe that bots are really useful. They help us with customer service and this has many good points. / In my opinion using bots in customer service can only lead to misunderstandings. / To my mind, using bots to deal with customer service may have both advantages and disadvantages.*
3. Teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki, jeśli np.
   - jest pytaniem, które nie pozwala na określenie, jakie stanowisko zajmuje zdający w kwestii zastępowania pracowników działu obsługi klienta różnych firm botami, np. *Should bots be used in customer service?*
   - zdający określa w niej wyłącznie stanowisko innych osób, podczas gdy ma wyrazić własną opinię, np. *Some people believe that replacing people with bots in customer service is an excellent solution.*

   Taką tezę uznaje się za odbiegającą od tematu.
4. Opisanie problemu, który jest tematem rozprawki, np. stwierdzenie, że boty coraz częściej zastępują ludzi w dziale obsługi klienta, nie jest tezą.
5. We wstępie nie wymaga się uwzględnienia podanych w poleceniu aspektów.
6. Stanowisko wyrażone w tezie musi być spójne z treścią rozwinięcia rozprawki. Teza jest kwalifikowana jako „nie w pełni zgodna z argumentacją przedstawioną w rozwinięciu”, jeśli np.
   - zdający pomija w rozwinięciu kwestie zasygnalizowane w tezie, np. uwzględnia w tezie oba elementy tematu (punkt widzenia firmy, która wdrożyła boty, oraz punkt widzenia klienta takiej firmy), a w rozwinięciu omawia tylko jeden z nich lub w tezie stwierdza, że wykorzystywanie wirtualnych rozmówców w dziale obsługi klienta ma zarówno dobre, jak i złe strony, a w rozwinięciu odnosi się wyłącznie do zalet albo wyłącznie do wad takiego rozwiązania
   - zdający wprowadza w rozwinięciu argumenty, które są sprzeczne z tezą (np. teza zapowiada omawianie pozytywnych stron wykorzystywania botów w dziale obsługi klienta, a w rozwinięciu przedstawione są również negatywne strony takiego rozwiązania). Podanie argumentów sprzecznych z postawioną tezą jest akceptowane pod warunkiem, że zdający wskazuje na poglądy innych osób po to, żeby wyjaśnić, dlaczego się z nimi nie zgadza, np. *Some people don’t share my point of view. They think that bots work faster and more efficiently than people. I don’t agree with it.*
7. Rozpatrując zgodność tezy z treścią pracy bierze się pod uwagę jej zgodność z rozwinięciem wypowiedzi.
8. Teza, w której kluczowe elementy są niekomunikatywne, jest kwalifikowana jako niezgodna z tematem, np. *Using bots has many avengers*.
9. Jeżeli zdający stawia dwie różne tezy, to taka teza jest traktowana jako trudna do wskazania.

Are there any good points of using bots in customer service? For me it's a great idea.	teza zgodna z tematem, zapowiada oczekiwaną strukturę rozprawki
In Poland more and more companies introduce different AI solutions. I think it's very promising.	teza odbiegająca od tematu
Why are bots used in customer service? Many people get annoyed when they have to deal with a bot instead of a real person, because in that way they are not treated individually and their issue is not properly tackled.	brak tezy
Customer service employees are more and more often replaced by bots. It has good and bad points. It is a very good solution.	teza trudna do wskazania (dwie różne tezy)

Elementy tematu

Elementami są: (1) punkt widzenia firmy, która wdrożyła boty w dziale obsługi klienta, oraz (2) punkt widzenia klienta tej firmy.

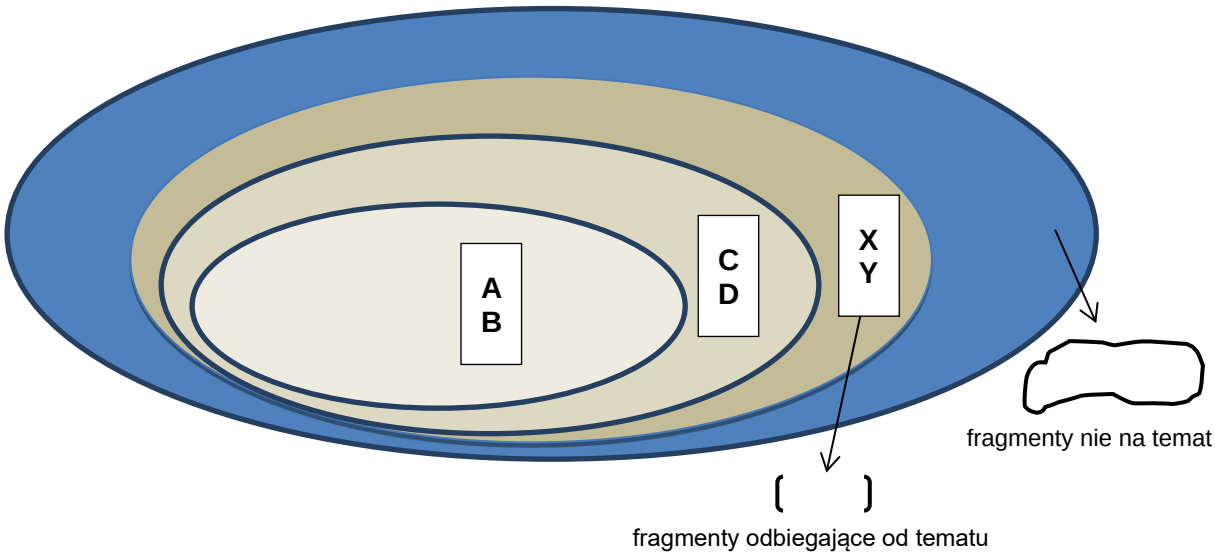
(1) punkt widzenia firmy, która wdrożyła boty w dziale obsługi klienta
Przez „firmę" można rozumieć nie tylko pracodawców, ale również pracowników.
Realizując ten element tematu, zdający może odnieść się na przykład do:
- wydajności wirtualnych rozmówców (np. możliwości pracy w nocy)
- opłacalności finansowej
- dostępu do informacji i możliwości przetwarzania informacji przez boty
- możliwości utraty pracy przez pracowników działu obsługi klienta
- wpływu wdrożenia botów na relacje między pracownikami.

(2) punkt widzenia klienta firmy, która wdrożyła boty w dziale obsługi klienta
Realizując ten element tematu, zdający może odnieść się na przykład do:
- dostępności obsługi klienta
- skuteczności w załatwieniu spraw prostych i złożonych
- jakości obsługi
- czasu oczekiwania na obsługę
- podejścia do klienta.

Zgodność z tematem

Coraz częściej pracowników działu obsługi klienta różnych firm zastępuje się tzw. botami (ang. *bots*) – wirtualnymi rozmówcami, których zadaniem jest komunikowanie się z klientem. Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz swoją opinię na temat tego rozwiązania. „główka”

Rozważ je z punktu widzenia firmy, która wdrożyła taki sposób komunikacji, oraz z perspektywy jej klienta. elementy tematu

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem**:
   - ściśle związane z „główką” i elementami tematu (A, B)
   - ściśle związane z „główką”, ale niezwiązane z elementami tematu (C, D), np.
     – wykorzystanie w firmach botów / sztucznej inteligencji w innych celach niż kontakt z klientem.

   Fragmenty C, D nie są uznawane za realizację pierwszego i drugiego elementu tematu.
2. Fragmenty wypracowania **odbiegające od tematu**:
   - luźno związane z „główką” oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z elementami tematu (X, Y), np.
     – strategie komunikacyjne firm w internecie np. poprzez strony internetowe, media społecznościowe etc.
     – zanikanie niektórych zawodów w związku z rozwojem sztucznej inteligencji.

   Takie fragmenty są zaznaczone w pracy zdającego nawiasami kwadratowymi. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A.
3. Fragmenty wypracowania **nie na temat**:
   - w żaden sposób nienawiązujące do „główki” tematu, np.
     – rozwój nowych technologii
     – wady i zalety internetu.

   Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie wyrazów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.

4. Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, uznaje się go za fragment zgodny z tematem (C, D).
5. Jeśli zdający konsekwentnie używa niewłaściwego wyrazu/wyrażenia kluczowego dla pracy, ale argumenty pasują do tematu, taka realizacja danej części pracy jest kwalifikowana na poziom niższy (maksymalnie poziom 1).
6. Jeśli zdający realizuje jeden z elementów tematu we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy uznaje się za część rozwinięcia albo za część wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być jednocześnie realizacją elementu tematu oraz częścią wstępu/zakończenia.
7. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest wydzielenie wstępu/zakończenia z dłuższego fragmentu i uznanie tego za dwie oddzielne części, ale wtedy segmentacja oceniana jest na 0.
8. Dłuższe niekomunikatywne fragmenty pracy traktuje się jako odbiegające od tematu.
9. Jeśli zdający nadaje tytuł rozprawce, nie bierze się go pod uwagę, oceniając pracę.

Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi
Rozpatrując zgodność zakończenia z treścią pracy, bierze się pod uwagę jego zgodność z rozwinięciem wypowiedzi.

Przykład schematycznego zakończenia rozprawki	Przykład zakończenia znacznie odbiegającego od tematu
As you can see, replacing people with bots in customer service has many advantages.	These arguments show that you should look for a job somewhere else than in customer service.

LIST FORMALNY

Temat

W czasie zagranicznej wycieczki szkolnej Ty i Twoja klasa uczestniczyliście w warsztatach w galerii sztuki. W **liście** do dyrektora tej galerii uzasadnij, dlaczego Twoim zdaniem takie zajęcia są potrzebne, oraz przedstaw pomysł, jak można uatrakcyjnić takie zajęcia.

List formalny jest napisany w odpowiedzi na sytuację określoną w zadaniu egzaminacyjnym. List może zawierać elementy opisu, sprawozdania, recenzji, itp.

Dobrze napisany list formalny:
- zawiera we wstępie określenie celu, w jakim został napisany
- omawia dane zagadnienie w sposób przejrzysty i logiczny
- zawiera elementy typowe dla formy, w tym odpowiedni zwrot rozpoczynający i odpowiedni zwrot kończący.

Wstęp

1. Wstęp musi zawierać cel/powód napisania listu zgodny z tematem. Zdający może wyrazić chęć podzielenia się wrażeniami/spostrzeżeniami po odbyciu warsztatów, zwrócić uwagę na potrzebę rozwijania takiej inicjatywy, itp.
2. Aby wstęp był uznany za zgodny z tematem, zdający powinien odnieść się np. do wizyty w muzeum, warsztatów, ich tematyki i/lub organizacji.
3. Zdający nie musi odnosić się we wstępie do elementów tematu.
4. Nie jest akceptowany wstęp, który nie nawiązuje w żaden sposób do zagadnienia przedstawionego w temacie.

Elementy tematu

Elementami są:
(1) uzasadnienie, dlaczego warsztaty muzealne są potrzebne, oraz (2) przedstawienie pomysłu uatrakcyjnienia zajęć, w których uczestniczył zdający.

(1) uzasadnienie, dlaczego warsztaty muzealne są potrzebne
W swojej pracy zdający powinien uzasadnić potrzebę organizowania warsztatów w galerii sztuki / lekcji muzealnych.
Realizując ten element tematu, zdający może odnieść się na przykład do:
- rozwijania wrażliwości artystycznej, pobudzania kreatywności
- możliwości poznawania innych kultur, poszerzania horyzontów
- integracji wiedzy teoretycznej z praktyką.

Akceptowane jest odniesienie się do zajęć ogólnie, nie tylko do konkretnych zajęć, w których uczestniczył zdający.
Jeśli zdający opisuje swoją wizytę w galerii sztuki, ale nie odnosi się do zorganizowanych w niej warsztatów dla uczniów, taka realizacja pierwszego elementu tematu jest kwalifikowana na poziom 0.

Jeśli zdający jedynie wspomina, że takie warsztaty są potrzebne, ale nie podaje uzasadnienia, taka realizacja pierwszego elementu tematu jest kwalifikowana na poziom 0.

(2) przedstawienie pomysłu uatrakcyjnienia zajęć
Aby drugi element tematu został uznany za zrealizowany, wymagane jest, aby zdający przedstawił konkretne propozycje, pomysły, które mogłyby wpłynąć na atrakcyjność zajęć. Zdający może odnieść się na przykład do:
- interaktywnych zajęć z artystami, możliwości spotkania ze znanym artystą
- zorganizowania konkursu dla uczniów lub wystawy prac wykonanych podczas warsztatów
- nagród dla uczestników, wręczenia pamiątek
- zorganizowania warsztatów plenerowych
- zorganizowania warsztatów artystycznych z wykorzystaniem materiałów z recyklingu
- zorganizowania warsztatów, podczas których uczestnicy tworzą prace inspirowane muzyką/sztuką.

Jeśli zdający odnosi się w swojej wypowiedzi ogólnie do konieczności uatrakcyjnienia zajęć, bez doprecyzowania, w jaki sposób należy to zrobić, to realizacja tego elementu tematu jest kwalifikowana na poziom 0.

Zgodność z tematem

W czasie zagranicznej wycieczki szkolnej Ty i Twoja klasa uczestniczyliście w warsztatach w galerii sztuki. W **liście** do dyrektora tej galerii } „główka”
uzasadnij, dlaczego Twoim zdaniem takie zajęcia są potrzebne, oraz
element 1.

przedstaw pomysł, jak można uatrakcyjnić takie zajęcia.
element 2.

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem**:
   - ściśle związane z „główką” i elementami tematu (A, B)
   - ściśle związane z „główką”, ale niezwiązane z elementami tematu (C, D), np.
     – opis warsztatów, w których uczestniczył zdający, bez uzasadnienia potrzeby ich organizacji
     – wady warsztatów, w których uczestniczył zdający
     – propozycja zorganizowania kolejnych/innych warsztatów.

   Fragmenty C, D nie są uznawane za realizację pierwszego i drugiego elementu tematu.
2. Fragmenty wypracowania **odbiegające od tematu**:
   - luźno związane z „główką” oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z elementami tematu (X, Y), np.
     – opis wystawy artystycznej / budynku galerii.

   Takie fragmenty są zaznaczone w pracy zdającego nawiasami kwadratowymi. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A.

3. Fragmenty wypracowania **nie na temat**:
   - w żaden sposób nienawiązujące do „główki” tematu, np.
     - porady, jak zorganizować wycieczkę zagraniczną
     - zalety uczestnictwa w wycieczkach zagranicznych
     - program zagranicznej wycieczki szkolnej.

   Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie wyrazów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.
4. Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, uznaje się go za fragment zgodny z tematem (C, D).
5. Jeśli zdający konsekwentnie używa niewłaściwego wyrazu/wyrażenia kluczowego dla pracy, ale argumenty pasują do tematu, taka realizacja danej części pracy jest kwalifikowana na poziom niższy (maksymalnie poziom 1).
6. Jeśli zdający realizuje jeden z elementów tematu we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy uznaje się za część rozwinięcia albo za część wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być jednocześnie realizacją elementu tematu oraz częścią wstępu/zakończenia.
7. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest wydzielenie wstępu/zakończenia z dłuższego fragmentu i uznanie tego za dwie oddzielne części, ale wtedy segmentacja oceniana jest na 0.
8. Jeśli całość ostatniego akapitu jest realizacją jednego z elementów polecenia, ta część pracy jest traktowana jako rozwinięcie. Oznacza to, że zdający pominął zakończenie.
9. Dłuższe niekomunikatywne fragmenty pracy traktuje się jako odbiegające od tematu.

Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi
Rozpatrując zgodność zakończenia z treścią pracy, bierze się pod uwagę jego zgodność z rozwinięciem wypowiedzi.

Elementy charakterystyczne dla formy
Akceptowane są formalne i półformalne zwroty rozpoczynające list, (np. *Dear Sir/Madam*, *Dear Mr Smith*) oraz zwroty formalne i półformalne kończące list (np. *Yours faithfully*, *Best regards*).

Spójność i logika wypowiedzi

W ocenie spójności i logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna, funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami lub akapitami i nie zawiera fragmentów, które są sprzeczne z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania.

2 pkt	Wypowiedź zawiera najwyżej 2 usterki w spójności ORAZ/LUB w logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu.
1 pkt	Wypowiedź zawiera od 3 do 5 usterek w spójności ORAZ/LUB w logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu.
0 pkt	Wypowiedź zawiera 6 lub więcej usterek w spójności ORAZ/LUB w logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu.

Jeśli w pracy występuje dłuższy fragment (np. dłuższe zdanie lub 2–3 krótkie zdania), który jest niejasny/niekomunikatywny, przyznaje się 1 punkt; jeśli takich fragmentów jest więcej, przyznaje się 0 punktów.

Dodatkowe uwagi dotyczące oceniania spójności i logiki wypowiedzi

1. Zaburzenie spójności i/lub logiki może wynikać na przykład z:
   - braku połączenia między częściami tekstu, np. odwoływanie się do czegoś, co nie jest wcześniej wspomniane
   - nieuzasadnionego użycia czasowników w różnych czasach gramatycznych („przeskakiwania” z jednego czasu gramatycznego na inny)
   - błędów językowych i/lub ortograficznych, które powodują zakłócenie komunikacji, np. sprawiają, że odbiorca gubi się, czytając tekst
   - przytoczenia argumentu, który jest sprzeczny z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania (jeśli nie ma w pracy żadnego uzasadnienia/kontekstu tłumaczącego taką właśnie realizację danego podpunktu).
2. Brak podziału na akapity nie prowadzi automatycznie do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
3. Jeżeli w pracy nie są zaznaczone żadne błędy w spójności/logice, należy przyznać 2 punkty w tym kryterium.
4. Jako usterki w spójności/logice egzaminator oznacza te fragmenty, w których gubi się, czytając tekst. Błędy językowe i ortograficzne mogą powodować zaburzenie spójności i logiki, ale wiele zależy od kontekstu wypowiedzi. Ten sam błąd może w mniejszym lub większym stopniu zaburzać zrozumienie tekstu. Może on wpływać na ocenę spójności i logiki i/lub przekazania komunikatu.
5. Błędy logiczne mogą często wynikać z niewystarczającego kontekstu w treści pracy, braku kluczowego elementu do uzasadnienia stwierdzenia, które samo w sobie jest sprzeczne z zasadami logiki.
6. Wyrazy napisane po polsku lub w języku innym niż język egzaminu egzaminator zaznacza jako błędy w spójności, jeśli w znacznym stopniu utrudniają zrozumienie komunikatu. Jeśli komunikacja nie jest zaburzona, podkreśla je jedynie jako błędy językowe.

7. Jeśli praca (lub jej obszerne fragmenty) jest w znacznej większości niespójna/ niekomunikatywna/niezrozumiała dla odbiorcy, egzaminator może zaznaczyć całość pracy (lub dany fragment) „pionową falą” na marginesie i nie podkreślać poszczególnych zaburzeń. Jednocześnie w takiej pracy oznacza się błędy.

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie i precyzję środków leksykalnych oraz struktur gramatycznych użytych w wypowiedzi.

3 pkt	szeroki zakres środków językowych; liczne fragmenty charakteryzujące się naturalnością, różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych
2 pkt	zadowalający zakres środków językowych; w pracy występuje kilka fragmentów charakteryzujących się naturalnością, różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych, jednak w większości użyte są struktury o wysokim stopniu pospolitości
1 pkt	ograniczony zakres środków językowych; głównie struktury o wysokim stopniu pospolitości
0 pkt	bardzo ograniczony zakres środków językowych; wyłącznie struktury o wysokim stopniu pospolitości ALBO zakres środków językowych uniemożliwiający zdającemu zrealizowanie polecenia
Jeżeli w wypowiedzi występują rażące/liczne uchybienia w stosowności i/lub jednolitości stylu, to liczbę punktów przyznanych za zakres środków językowych można obniżyć o 1 punkt (maksymalnie do zera).	

Praca może otrzymać wskazaną w tabeli liczbę punktów, jeśli spełnia wszystkie wymogi określone dla danej kategorii punktowej. Jeśli spełnia je tylko częściowo, jest kwalifikowana na poziom niższy, np. praca, która charakteryzuje się szerokim zakresem leksyki, ale zadowalającym zakresem struktur gramatycznych, otrzymuje 2 punkty.

Pod pojęciem „szeroki zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B2 (lub wyższym), które umożliwiają zdającemu swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia.

Pod pojęciem „zadowalający zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B2, które umożliwiają zdającemu w miarę swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia.

Pod pojęciem „ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się mało zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne, często poniżej poziomu B2, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały głównie proste środki językowe.

Pod pojęciem „bardzo ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne znacznie poniżej poziomu B2, które umożliwiają zdającemu

zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały jedynie proste środki językowe.

Przez „naturalność” rozumie się charakterystyczny dla danego języka sposób wyrażania znaczeń. Pod pojęciem „precyzji” rozumie się wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie wyrazów o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *nice*, *great*, *interesting*, stosowanie typowych dla danego języka związków wyrazowych oraz struktur gramatycznych precyzyjnie pasujących do danej sytuacji komunikacyjnej.

Przez „stosowność” stylu rozumie się dostosowanie przez zdającego środków językowych do wybranej formy wypowiedzi, celowość zastosowanych konstrukcji składniowych i jednostek leksykalnych. Styl niestosowny to np. styl zbyt metaforyczny lub zbyt bliski stylowi potocznemu w odmianie mówionej. Przez „jednolitość” stylu rozumie się konsekwentne posługiwanie się jednym, wybranym stylem. Mieszanie różnych stylów wypowiedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne (tzn. czemuś służy). Styl uznaje się za niejednolity, jeżeli zdający miesza bez uzasadnienia różne style wypowiedzi, np. w tekście rozprawki występują fragmenty nazbyt potoczne, z wtrętami ze stylu urzędowego.

Do zakresu środków językowych zalicza się środki leksykalne oraz struktury gramatyczne użyte poprawnie lub z drobnymi błędami, np. ortograficznymi, pod warunkiem że zdający stosuje te struktury odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej, a kontekst, w którym ich użyto, jest jasny i zrozumiały dla odbiorcy, np. *The book was writen in the 19th century.*

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne, ortograficzne i interpunkcyjne. Punkty przyznaje się zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność językowa (leksykalno-gramatyczna)	Poprawność zapisu (ortograficzna, interpunkcyjna)	
	nieliczne błędy zapisu	liczne LUB bardzo liczne błędy zapisu
nieliczne błędy językowe	3 pkt	2 pkt
liczne błędy językowe	2 pkt	1 pkt
bardzo liczne błędy językowe	1 pkt	0 pkt

1. W razie wątpliwości w sytuacjach granicznych o zakwalifikowaniu pracy na poziom niższy lub wyższy decyduje „waga” błędów oraz ich wpływ na komunikację.
2. Błędy interpunkcyjne są traktowane jako mniej istotne niż błędy ortograficzne.
3. W wypowiedziach zdających, którym przyznano dostosowanie polegające na nieuwzględnianiu błędów zapisu, w przypadku bardzo licznych błędów językowych, które nie zakłócają komunikacji lub sporadycznie zakłócają komunikację, przyznaje się 1 punkt. Jeżeli błędy językowe są bardzo liczne i często zakłócają komunikację, przyznaje się 0 punktów.
4. W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę orientacyjny stosunek liczby błędów do długości tekstu stworzonego przez zdającego (nie ma potrzeby liczenia wyrazów i błędów). „Liczne” błędy w przypadku tekstu bardzo krótkiego to nie to samo, co „liczne” błędy w przypadku tekstu dłuższego.

Oznaczanie błędów w wypowiedziach pisemnych

Błędy oznacza się tylko w wypowiedzi zdającego, stosując oznaczenia podane w tabeli; nie oznacza się rodzaju błędu na marginesie.

RODZAJ BŁĘDU	SPOSÓB OZNACZENIA	PRZYKŁAD
błąd językowy (leksykalny, gramatyczny)	podkreślenie linią prostą	*Marek lubić czekoladę.*
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak √ w miejscu brakującego wyrazu	*Marek √ czekoladę.*
błąd ortograficzny	otoczenie wyrazu kołem	*Słońce gżeje.*
błąd językowy i ortograficzny w jednym wyrazie	podkreślenie linią prostą i otoczenie kołem	*Słońce gżać w lecie.*
błędy w spójności/logice	podkreślenie linią falistą	*Założyłem kurtkę, bo było gorąco.*
fragment odbiegający od tematu	objęcie nawiasami kwadratowymi	*Fragment odbiegający od tematu.*
fragment nie na temat	otoczenie ciągłą linią	*Fragment nie na temat.*
błędy interpunkcyjne (wyłącznie na poziomie rozszerzonym)	otoczenie zbędnego znaku kółkiem znak √ w kółku w miejscu brakującego znaku interpunkcyjnego	*Było ciepło , i deszczowo.* *Zrobiłem to √ ponieważ…*

Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazu są traktowane jako błędy językowe i oznaczane podkreśleniem wyrazu linią prostą.
Usterki w spójności i logice występujące pomiędzy akapitami mogą być zaznaczane „pionową falą” na marginesie.

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów w każdym kryterium, jeżeli jest:
   - nieczytelna LUB
   - całkowicie niezgodna z poleceniem/tematem LUB
   - niekomunikatywna dla odbiorcy LUB
   - odtworzona z podręcznika lub innego źródła (nie jest wówczas uznawana za wypowiedź sformułowaną przez zdającego).
2. Praca napisana niesamodzielnie, np. zawierająca fragmenty odtworzone z podręcznika lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane z arkusza egzaminacyjnego lub od innego zdającego, jest powodem do unieważnienia części pisemnej egzaminu z języka obcego. W przypadku stwierdzenia podczas przeprowadzania egzaminu lub podczas sprawdzania pracy egzaminacyjnej niesamodzielnego rozwiązywania przez zdającego zadań zawartych w arkuszu egzaminacyjnym dyrektor komisji okręgowej, w porozumieniu z dyrektorem Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, unieważnia zdającemu część pisemną egzaminu maturalnego z danego przedmiotu.
3. Jeżeli wypowiedź zawiera **mniej niż 160 wyrazów**, jest oceniana wyłącznie w kryterium zgodności z poleceniem. W pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów. W takich pracach nie oznacza się błędów.
4. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów. W takich pracach oznacza się błędy.
5. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), przyznaje się 0 punktów w każdym kryterium.
6. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie. W takich pracach oznacza się błędy.
7. W ocenie poprawności środków językowych nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych oraz interpunkcyjnych w wypowiedziach zdających, którym przyznano takie dostosowanie warunków przeprowadzania egzaminu, zgodnie z *Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu maturalnego* w danym roku szkolnym. Takie błędy nie są oznaczane w pracy zdającego. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu w pracach zdających z dysleksją, z dysgrafią i z dysortografią to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności środków językowych. Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także w ocenie prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.
8. Wyrazy zapisane przy użyciu skrótów, np. *thx*, *CU*, oznacza się jako błędy ortograficzne.
9. Zdający może używać oryginalnej pisowni w obcojęzycznych nazwach geograficznych, nazwach obiektów sportowych, gazet, zespołów muzycznych, programów telewizyjnych, tytułach, pod warunkiem że podaje wyjaśnienie w języku egzaminu, tak aby informacja była komunikatywna dla odbiorcy. Z tekstu musi wynikać, że jest mowa o gazecie, filmie, grupie muzycznej itd. lub musi wystąpić określenie *film, band,* np*. film „M jak miłość”, „Świat Dysku” magazine*.
   Jeżeli zdający podaje nazwę w języku innym niż język egzaminu i nie podaje objaśnienia, całe wyrażenie jest podkreślane linią prostą i traktowane jako jeden błąd językowy, np. *I read Nowe Horyzonty*. – 1 błąd językowy. Oprócz tego całe wyrażenie

jest podkreślane linią falistą i traktowane jako błąd w spójności. Jeśli użycie tej nazwy jest kluczowe dla realizacji polecenia, ta informacja nie jest uwzględniana w ocenie treści.

10. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za zakres środków językowych oraz za poprawność środków językowych lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.
11. Praca w brudnopisie jest sprawdzana, jeżeli wyraz *Brudnopis* przekreślono i obok zostało napisane *Czystopis*.
12. Jeżeli zdający umieścił w pracy adnotację *ciąg dalszy w brudnopisie* i zakreślił, która część jest czystopisem, to ta część podlega ocenie.

Uwagi dotyczące zasad liczenia wyrazów w wypowiedziach zdających

1. Liczone są wyrazy oddzielone spacją. np. *at home* (2 wyrazy), *for a change* (3 wyrazy), 1789 (1 wyraz), 10.01.2024 (1 wyraz), *10 September 2024* (3 wyrazy).
2. Jako jeden wyraz liczone są
   - formy skrócone (*don't, can't, isn't, haven't* itd.)
   - wyrazy łączone dywizem, np. *well-built, twenty-four*,
   - oznaczenia, symbole literowe, bez względu na liczbę liter, np. *SMS*/*sms*,
   - adres mailowy lub internetowy oraz numer telefonu.
3. Podpis nie jest uwzględniany w liczbie wyrazów.
4. Nie uznaje się i nie uwzględnia w liczbie wyrazów symboli graficznych używanych w internecie (np. emotikony).
5. Bierze się pod uwagę wyrazy w języku innym niż język egzaminu np. *I read Nowe Horyzonty* – 4 wyrazy.